

Wat we (niet) deden toen de Joden stierven. [1] Vluchtelingenbeleid

Sunday 27 August 2006

Laatst geupdate op Saturday 01 November 2008

De onwilligheid, de besluitenloosheid en vooral de dadenloosheid van het Westen om de joden te redden van algehele vernietiging toen het nog kon, is op zijn minst bedenkelijk en wordt dramatisch wanneer later wordt

toegegeven dat de meeste vervolgingsbesluiten en daden door de nazi's ten aanzien van de joden (en andere minderheden zoals

religieuzen, communisten, socialisten enz) ook in het westen bekend waren. Het gezegde van "Davon haben wir nichts gewusst",

zoals de meeste Duitsers na de oorlog hun eigen betrokkenheid en/of stilzwijgende goedkeuring aan de massamoorden bleven ontkennen,

werd helaas ook overgenomen door de westerse landen, die officieel weinig of niets hebben gedaan om deze genocide te voorkomen.

Het westen bleek integendeel bijzonder goed op de hoogte te zijn geweest van de toenemende en stapsgewijze vervolging van de joden en

andersdenkenden en andere minderheden in het Derde Rijk. De boycot van joodse bedrijven, het bannen van joden uit alle overheidsbanen, de Neurenbergwetten van 1935,

de Kristallnacht van 1938, de concentratiekampen (KZ Dachau al in april 1933) en ten slotte de fabrieken van de dood op

industriële schaal in de bezette oostelijke gebieden vanaf 1941-1942 tot in 1945... het was allemaal publiek bekend in Duitsland

én in het Westen én het Oosten!

Inleiding

Negationisten beweren graag en met veel passie en overtuiging, dat er geen zes miljoen

joden onder het naziregime zijn omgekomen. Eén van hun bekendste argumenten is bijvoorbeeld dat de meesten van hen konden ontkomen naar het vrije westen (of naar de voormalige Sovjet-Unie) en er wordt door hen dan ook flink gegoocheld met cijfers en feiten om de holocaust te minimaliseren dan wel volledig te ontkennen. Waar die zes miljoen dan wel gebleven zouden zijn, wordt en werd door hen dan ook nooit aangetoond.

Negationisten noemen zichzelf 'revisionisten' om aldus de schijn te wekken dat ze de werkelijke geschiedenis willen verhalen wat er volgens dan wel gebeurd is. Hun argument is dan dat de huidige geschiedsschrijving fout is en aan een rectificatie toe is want: 'zij werd geschreven door de overwinnaars'. Kenmerkend is dat de negationisten zich nagenoeg enkel en uitsluitend bevinden in het extreemrechtse kamp, de zelfbenoemde erfgenamen van de Nieuwe Orde. Het minimaliseren en/of ontkennen van de misdaden van het Derde Rijk (èn vooral de collaboratie met Duitsland door hun illustere idolen en voorlopers) doen zij met het welbekende doel om het herstel en de wederopgang van de Nieuwe Orde mogelijk te maken.

Natuurlijk zijn er vele duizenden joden kunnen ontkomen, gelukkig maar! Maar de cijfers zijn bedroevend laag mede en vooral door de onwilligheid van de westerse landen om joodse vluchtelingen op te nemen toen dit nog kon. Uit de officiële jaarlijkse rapporten van de Amerikaanse immigratie- en naturalisatiedienst blijkt dat tussen 1 juli 1933 en 30 juni 1943 in het totaal 476.930 vreemdelingen van verschillende origine en religie naar de Verenigde Staten zijn geëmigreerd. Hiervan slechts 165.756 joden. Volgens de nazi's werd op de Conferentie van Wannsee van 20 januari 1942, het aantal joden dat op dat ogenblik in Europa verbleef, geschat op 11 miljoen joden. Daar waren ook naar hun eigen schatting 330.000 joden van Groot-Brittannië inbegrepen, het enige land op deze lijst waarvan de nazi's niet ingeslaagd zijn het te veroveren.

De houding tegenover de vluchtelingen in de andere westerse landen was niet veel beter. Zowel België als Nederland toonden zich bijzonder onwillig om joodse (en andere) vluchtelingen op te nemen die sinds de machtsovername van Adolf Hitler op 30 januari 1933 Duitsland trachtten te ontvluchten. Bovendien bleek al snel dat de meeste van deze joodse vluchtelingen die naar de westerse landen ontkwamen, korte tijd later als ratten in de val zaten toen al deze landen door de nazi's vanaf 10 mei 1940 werden bezet door het Derde Rijk (Frankrijk, Polen, Wit-Rusland, Oekraïne, BeNeLux, de Baltische Staten, Noorwegen, Finland en Denemarken enz.), of ingelijfd werden zoals bv. West-Polen, Dantzig, Oostenrijk en Tsjechië, of er een alliantie mee aangingen (Italië, Hongarije, Bulgarije, Roemenië, Kroatië enz.)

De onwilligheid, de besluitenloosheid en vooral de dadenloosheid van het westen om de joden te redden van algehele vernietiging, wordt nog des te bedenkelijker en dramatischer te weten dat de meeste vervolgingsbesluiten en daden door de nazi's ten aanzien

van de joden (en andere minderheden zoals religieuzen, communisten, socialisten enz) ook in het westen bekend waren.

Het gezegde van "Davon haben wir nichts gewusst" "We hebben het niet geweten" (ook: "Wir haben von nichts gewusst" of "Wir haben nichts gewusst"), zoals de meeste Duitsers na de oorlog hun eigen betrokkenheid en/of stilzwijgende goedkeuring aan de massamoorden bleven ontkennen, werd helaas ook overgenomen door de westerse landen, die officieel weinig of niets hebben gedaan om deze genocide te voorkomen.

Het westen blijkt integendeel bijzonder goed op de hoogte te zijn geweest van de toenemende en stapsgewijze vervolging van joden, andersdenkenden en andere minderheden door het Derde Rijk. De boycot van joodse bedrijven, het bannen van joden uit alle overheidsbanen, de Neurenbergwetten van 1935, de Kristallnacht van 1938, de concentratiekampen (KZ Dachau al in april 1933) en ten slotte de fabrieken van de dood op industriële schaal in de bezette oostelijke gebieden vanaf 1941-1942 tot in 1945... het was allemaal bekend in Duitsland én in het westen! Of het tijdig geloofd werd door deze 'overwinnaars', wat er precies met die wetenschap gedaan werd, en wat er daadwerkelijk tegen ondernomen werd -en vooral níet ondernomen werd- blijft voor de mensheid een eeuwig beschamende waarheid en voor vele joden en andersdenkenden een onbegrijpelijke en onaanvaardbare fout. In de context van dit artikel over de genocide kan men dan ook beter het begrip 'overwinnaars' blijvend tussen aanhalingstekens blijven plaatsen, daarvoor zijn de 'verliezen' te groot en onherstelbaar.

{mospagebreak title=Vluchtelingenbeleid in België tot 1940&heading=Inl}

Vluchtelingenbeleid in België tot 1940

Het vluchtelingenbeleid in België voorafgaande aan de Duitse invasie, stelde officieel niet veel voor, net zoals het tegenwoordig -anno 2006- ook aan alle kanten rammelt, rammelde het toen nog veel erger. De parallellen van het vluchtelingenbeleid tijdens het interbellum en deze van zeventig jaar later, zijn opvallend en onrustwekkend gelijk. Het gezegde dat 'de geschiedenis zich nooit herhaalt' klopt, maar mensen blijven de fouten van hun voorouders echter wél herhalen, en altijd steeds opnieuw, opnieuw en opnieuw. Mensen lijken maar weinig te leren uit de geschiedenis. Echter, de parallellen zijn overduidelijk en 'Parallellen zijn als evenwijdige lijnen, maar raken elkaar nooit'.

Onmiddellijk voorafgaand en vooral na de machtsovername door de nazi's, trachtten vele Duitse joden, communisten, andersdenkenden e.a. minderheden naar België te emigreren. De Belgische communisten hadden zich reeds vroeg georganiseerd en voor dat doel 1924-1925 hun afdeling van de Rode Hulp opgericht. De socialisten richtten even later in 1927 de Belgische afdeling van het Mateotti-fonds op, om hun gevluchte kameraden uit Duitsland op te vangen, uiteraard alles met privé-inkomsten. Vanaf 1933 zullen zij hun handen vol krijgen aan de Duitse vluchtelingen.

Vanaf de zomer van 1933 kwamen ook joodse vluchtelingen toe die steun zochten bij het in maart 1933 opgerichte Comité tot Verdediging van de Rechten der Joden met zowel een Brusselse als een Antwerpse afdeling. Als eerste joodse emigranten kwamen de rijke joden, vooral uit het Rijnland afkomstig, die hun bedrijven gewoon overbrachten naar België (en/of ook naar andere westerse landen.) Echter, de meeste joodse vluchtelingen waren totaal onbemiddeld, hun eigendommen en bankrekeningen verbeurd verklaard door de nazi's en trachtten totaal berooid over de grenzen binnen te raken. Naar schatting kwamen in de eerste emigratiegolf van 1933 ongeveer 5.000 joden ons land binnen. Deze noodhulp kostte de joodse organisaties -zonder hulp van de staat- handenvol geld. Eind 1933 kwam reeds een einde aan de eerste migratiegolf.

Door de economische crisis van begin jaren dertig en de daarmee samenhangende hoge werkloosheid besliste de overheid om enkel migranten toe te laten die over een financiële reserve beschikten. Die vluchtelingen die welgesteld waren en met een Duits paspoort en visum waren binnengekomen, werden zonder veel problemen geregulariseerd. Alhoewel de Belgische overheid duidelijk op de hoogte was van de hachelijke situatie van de joden in Duitsland, besliste zij om de vluchtelingen terug naar hun land van oorsprong te drijven.

De meeste joden waren ons land illegaal en zonder papieren binnengekomen en aldus konden zij ook geen arbeidsvergunning bekomen.

De regering besloot dan ook tot radicale uitdrijving.

Ook de joodse comité's steunden aanvankelijk dit beleid en hielpen enkel die vluchtelingen met het vooruitzicht van hun doortocht naar andere landen zoals bijvoorbeeld de VS en Zuid-Amerika. Met een nieuw KB (Koninklijk Besluit) in handen dat inging op 3 oktober 1933 werden aan legale migranten slechts tijdelijkse verblijfsvergunningen uitgekeerd en helemaal geen die niet over legale documenten beschikten van hun land van origine. In de praktijk bleek het bijna onmogelijk om de duizenden vluchtelingen terug te drijven en werden zij getolereerd in de hoop en afwachting dat zij er alles aan zouden doen om naar een ander land te emigreren en kregen ipv een verblijfsdocument een zgn 'doorgangsbewijs' toegestopt. Voor de gevluchte communisten en socialisten bestond helemaal geen clementie en zij werden zondermeer terug de grens overgezet.

Volgens de Belgische overheid kon enkel asiel worden verleend aan de vluchtelingen als zij konden bewijzen dat hun leven gevaar liep en stelde (sep 1934) dat de racistische discriminatie in Duitsland geen grond was om asiel te verlenen aan de joden(!) Het aantal joodse vluchtelingen die in de periode tussen april 1933 en april 1938 een permanente verblijfsvergunning kregen was dan ook belachelijk laag. Het wordt door Max Gottschalk geschat tussen 100 en 150. De verwarring tussen tijdelijke en definitieve verblijfsvergunningen bleef bestaan. Volgens het rapport van de Commissie Janson verkregen 339 joden een tijdelijke verblijfsvergunning en 14 joden een definitieve. Politieke vluchtelingen konden makkelijk een verblijfsvergunning krijgen, de joden konden slechts van een tijdelijke en voorwaardelijke tolerantie genieten.

Voor de steeds maar toenemende financiële en materiële steun van de joodse comité's aan de joodse vluchtelingen werd meer en meer beroep gedaan op buitenlandse steun zoals bijvoorbeeld bij het Amerikaanse Joint Distribution Committee en het Britse Council for German Jews die elk afzonderlijk (tot een echte samenwerking is het nooit gekomen) trachtten de joden in de diaspora aan te zetten tot meer solidariteit met de Duits-Joodse vluchtelingen.

{mospagebreak title=De 5de colonne&heading=Inl}

De 5de colonne

Begin 1935 was de joodse vluchtelingenstroom nagenoeg opgehouden. Wanneer in nazi-Duitsland in het najaar van 1935 de rassenwetten van Neurenberg worden uitgebracht, komt opnieuw een vluchtelingenstroom op gang. Alhoewel in Duitsland (en ook in België) de economische crisis in 1936 bijna bedwongen was, was de crisis voor de joden alleen maar verergerd. Werkloos gemaakt door de toenemende rassenhaat en uitsluiting zochten zij opnieuw de grenzen op. De vluchtelingencomité's en de overheid waren duidelijk geërgerd over deze nieuwe instroom van Duitse asielzoekers, die totaal uitgeschud illegaal de grenzen overstaken en prompt tot 'economische asielzoekers' werden gedoopt. Het Belgische asielbeleid kwam onder zware druk en een liberalisering onder justitieminister Eugène Soudan drong zich op wat begin 1936 resulteerde in een aantal nieuwe wetten.

Ook in Nederland zat men met het vluchtelingenbeleid al een tijd met de handen in het haar en schoof het vluchtelingenprobleem voor zich uit naar de buurlanden en dat vooral naar België. Voor Nederland leek de doorsturing naar België van de vluchtelingen de gemakkelijkste oplossing. Communisten werden kordaat terug over de grens naar Duitsland gezet waar ze onmiddellijk werden gearresteerd en opgesloten in Dachau en andere snel oprijzende concentratiekampen. In 1935 bedacht Nederland een oplossing voor hun 'gewetensprobleem'. Een aantal communisten werden overgebracht naar het Drielandenpunt aan de Limburgse grens en de vluchtelingen konden dan kiezen naar waar ze naartoe wilden gaan: Duitsland of België? Het werd België natuurlijk(!)

Een schrijnend geval is dat bijvoorbeeld van de Duitse communist Heinrich Bell die naar Nederland was gevlucht en door Nederland naar België werd uitgewezen op 7 maart 1936 en zich aldus illegaal in ons land bevond. Heinrich Bell werd samen met twee Joodse vluchtelingen, Arthur Levy en Walter Loewenthal, opgepakt in Brussel en uitgeleverd aan de Duitse Gestapo.

Onder druk van de publieke opinie en de diverse hulpcomité's alsook van bekende politiciers zoals bijvoorbeeld Emiel Vandervelde, de toenmalige voorzitter van de socialistische BWP (Belgische Werkliedenpartij), knoopte de chef van de Staatsveiligheid, Robert de Foy, onderhandelingen aan met de nazi's en hij kon na een onderhoud met de SS'r Reinhard Heydrich de vrijlating van Bell bekomen die prompt het vluchtelingenstatuut werd toegekend. De twee joden, die voor de staat slechts 'gewone' vluchtelingen waren, werden aan hun lot overgelaten. Enkel Levy werd nog genoemd maar zal vele jaren in Duitse gevangenissen slijten. Het lot van Loewenthal is niet bekend maar laat zich raden.

Heinrich Bell, geboren te Dusseldorf in 1896, zal kort na zijn vrijlating naar Spanje vertrekken waar in 1936 de Spaanse Burgeroorlog was uitgebroken en zich aanmelden bij de Internationale Brigaden. In 1938, nadat de Brigaden door Generalissimo Franco werden verslagen, keert Bell terug naar België. Na de inval van Duitsland, wordt Heinrich Bell op 10 mei 1940 door de Belgische overheid opgepakt als staatsgevaarlijke, samen met vele andere communisten, joden, Rexisten, VNV'rs, Verdinaso's zoals bv Joris Van Severen, en in Franse concentratiekampen opgesloten. Nadat Duitsland in juni 1940 ook Frankrijk heeft verslagen wordt Heinrich Bell op 5 augustus 1943 naar Keulen overgebracht. Over het lot van Bell, een communist van joodse origine, is verder nooit meer iets meer bekend geraakt maar de uitkomst van zijn internering in de Duitse concentratiekampen laat zich raden.

{mospagebreak title="zal waarschijnlijk ten laste van de gemeenschap vallen"&heading=InI}

"zal waarschijnlijk ten laste van de gemeenschap vallen"

Ook de eens zo gastvrije Verenigde Staten van Amerika zullen hun migrantenbeleid drastisch veranderen met de toestroom van joodse vluchtelingen en voor hen haar grenzen sluiten. Tussen 1820 en 1933 bereikten meer dan 37.000.000 immigranten de Verenigde Staten van Amerika. Gemiddeld 900.000 immigranten per jaar zochten hun heil en toekomst in de Nieuwe Wereld. Thomas Jefferson (1743-1826), de derde president van de Verenigde Staten in 1801: "Zullen wij de ongelukkige vluchtelingen uit kommervolle omstandigheden de gastvrijheid weigeren die de wilden uit het oerwoud onze vaders boden toen zij in dit land voet aan wal zetten? Zal er geen toevluchtsoord meer zijn op aarde voor de onderdrukte mensheid?"

Na het einde van de Eerste Wereldoorlog, volgde de Verenigde Staten de koers van het economische en politiek isolationisme. In 1921 wordt een wet aangenomen die een eerste numerieke beperking invoert ten aanzien van immigratie uit Europa. Het aantal toelaatbare immigratie wordt vanaf beperkt tot 3% van het aantal in het buitenland geboren en van Europese nationaliteit woonachtig in de VS in 1910. Er wordt geopteerd voor de volkstelling van 1910 i.p.v. 1920 om immigratie uit Zuid- en Oost-Europa zoveel mogelijk te beperken. Het quotum werd op 355.000 per jaar gebracht. In 1924 werd de wet opnieuw scherper gesteld en het quotum op 153.774 gezet. Daarvan werd bij wet van 1 juli 1929 het overgrote deel toegekend aan burgers afkomstig uit Groot-Brittannië en Ierland, t.t.z. 83.575. Andere landen beschikten slechts over kleine quota: Duitsland 26.000; Polen 6.000; Italië 5.500; Frankrijk 3.000; Roemenië 300. Deze quota werden aangehouden tot aan het tijdperk van President Lyndon B. Johnson (president tussen 1963 en 1969).

Na de beurscrash van 1929 en de daaropvolgende zware economische crisis waarbij de werkloosheid van 2.500.000 naar 12 miljoen(!) sprong, werd het aan de kandidaat-migranten alsmoer moeilijker gemaakt om naar de VS te emigreren. Op 8 september 1930 vaardigde President Hoover een nieuwe verklaring uit aan de consulaten: "Alvorens visa af te geven, zou men zich zorgvuldig een oordeel moeten vormen over de vraag of de kans bestaat dat de aanvrager ten laste van de gemeenschap zal vallen. Als de aanvrager de ambtenaar niet kan geruststellen, zal het visum moeten worden geweigerd." De immigratie tuimelde prompt naar beneden: 241.700 in 1930; 97.139 in 1931 tot 35.576 in 1932. Na de machtsovername van Hitler op 30 januari 1933 trachten de Duitse en Poolse joden zich tevergeefs uit de voeten te maken richting Amerika.

Het hoofd van de Visa-afdeling van het State Department, A. Dana Hodgdon, weerlegde de kritieken omtrent haar beleid ten opzichte van de Duitse joden die tevergeefs naar de VS trachten te ontkomen: "Ik mag hier nog aan toevoegen met het oog op de beoordeling van een eventuele toename van de immigratie uit Duitsland in verband met de daar gerapporteerde onlusten, dat de mogelijkheid bestaat dat allerlei ongewenste elementen, waaronder communisten, dit land zouden binnenkomen; men zou deze laatsten waarschijnlijk daarginds tot emigratie aanzetten." Amerika had haar poorten gesloten voor joodse vervolgd. Met mondjesmaat zouden zij nog de VS binnengeraken en dan nog enkel zij die over voldoende eigen middelen beschikten en de juiste documenten konden voorleggen.

Juridisch adviseur van de regering, Green H. Hackworth in augustus 1933: "Wij zijn van mening dat het zuivere feit dat een jood uit Duitsland of een ander land is verdreven, of er de voorkeur heeft aan gegeven Duitsland te

ontvluchten om aan vervolging te ontsnappen, hem daardoor nog niet automatisch ontheft van de verplichting de documenten te verkrijgen volgens sectie 7(c) over te leggen als er een redelijke kans bestaat die documenten te verkrijgen door een aanvraag bij de daarvoor aangewezen Duitse autoriteiten."

In 1933 was Franklin Delano Roosevelt de 32ste president van de VS geworden en zal dat blijven tot aan zijn dood, op 12 april 1945, slechts vier weken voor het einde van WOII. Ook onder Roosevelt bleef, tot groot jolijt van Adolf Hitler en zijn nazi's, de VS haar immigratiewetten alsmat aanscherpen. In de jaren 1933 en 1934 diende er zelfs een zgn 'bewijs van goed gedrag en zeden' toegevoegd te worden bij de visa-aanvraag, die dan moest verkregen worden op de politieke diensten in het land van origine. Op dat ogenblik waren de joden in Duitsland al zo goed als vogelvrij verklaard en zaten als ratten in de val en het einde was nog lang niet in zicht, integendeel, het zou allemaal nog veel erger worden! Hitler over deze Amerikaanse verstrenging van de wet: "In zijn immigratiewetgeving heeft Amerika de onwelkome toevloed van rassen onmogelijk gemaakt die het in zijn midden niet kan dulden. En Amerika is al evenmin bereid de deuren te openen voor de Joden die uit Duitsland wegvluchten."

{mospagebreak title=6 juli 1938: De Conferentie van Evian&heading=Inl}

6 juli 1938: De Conferentie van Evian

de joodse vluchtelingen een handje toe te steken, was de Conferentie van Evian in 1938. Nadat op 13 maart 1938 Hitler de Anschluss van Oostenrijk het Duitse Rijk had geproclameerd, bereikten alarmerende berichten over massale jodenvervolgving in Wenen en elders, het Westen en de Verenigde Staten. In de eerste week van april 1938 alleen al werden er 34.000 Weense Joden gearresteerd. Vele Oostenrijkse joden pleegden zelfmoord omdat ze geen kant meer op konden.

Propagandaminister Joseph Goebbels over die zelfmoordgolf op een meeting die werd bijgewoond door 25.000 Oostenrijkse nazi's:

"Er wordt beweerd dat de Joden in Wenen massaal zelfmoord plegen. Dat is niet waar. Het aantal zelfmoordgevallen blijft onveranderd; het verschil is alleen dat vroeger de Duitsers zelfmoord pleegden en nu de Joden. Wij kunnen niet iedere Weense Jood politiebescherming geven om te voorkomen dat hij zelfmoord pleegt."

De VS, zich bewust van haar harde immigratiewetten ten aanzien van vluchtelingen afkomstig uit Duitsland, deed bij monde van president Roosevelt een oproep tot de naties om hun grenzen open te stellen. Als reactie op die uitspraak schreef de Völkisher Beobachter (de NSDAP-partijkrant) op 26 april: "Wij kunnen president Roosevelt's beroep op de naties niet ernstig nemen zolang in de Verenigde Staten raciale quota voor immigranten bestaan."

Tussen 6 en 15 juli 1938 vond dan eindelijk de reeds lang aangekondigde conferentie plaats in Evian-les-Bains (Frankrijk). Tweeëndertig landen namen er aan deel, behalve Italië en Zuid-Afrika die voor hun uitnodiging hadden bedankt. Australië hield het kort: "Omdat wij nog geen werkelijk rassenprobleem hebben, voelen wij er niets voor er een te importeren."

Canada, Colombië, Uruguay en Venezuela wilden wel boeren-immigranten opnemen maar geen anderen. Nieuw-Zeeland en het Britse koloniale rijk bleken niet bereid hun quotabeperking te verzachten. Frankrijk verklaarde dat het haar verzadigingspunt had bereikt. Nicaragua, Honduras, Costa Rica en Panama legden in een gezamenlijke verklaring af dat ze geen 'handelaren of intellectuelen' konden aannemen.

Ook Peru en Argentinië legden soortgelijke verklaringen af. De kleine landen Nederland en Denemarken leken gematigder en boden vluchtelingen een 'tijdelijke verblijfplaats' aan. Enkel de Dominicaanse Republiek beloofde 100.000 vluchtelingen op te nemen. (De Amerikaanse jurist, James R. Rosenberg zal er na veel moeite uiteindelijk inslagen om er een kleine joodse kolonie te stichten en er enkele honderden vluchtelingen samenbrengen!)

De Verenigde Staten maakten de zoveelste belofte door te stellen dat zij voor het eerst(!) de wettelijke volledig toegestane quota van 27.370 vluchtelingen afkomstig uit Duitsland en Oostenrijk zou toepassen. De Daily Herald vatte de Evian-conferentie cynisch samen:

"Als dit nu de vluchtelingen te hulp komen is, wat zouden de naties dan doen als ze hen in de steek lieten?"

De nazi's wreven zich in de handen zoals blijkt uit wat bijvoorbeeld de Dantziger Voorposten schreef: "Wij constateren dat men de Joden graag beklagt zolang men dit medelijden kan benutten om op doortrapte wijze tegen Duitsland te ageren, maar dat geen staat bereid is deze schande voor de beschaving in Midden-Europa uit te wissen door een paar duizend Joden te accepteren. Zo dient de conferentie dus om de juistheid van de Duitse politiek tegen de Joden te bewijzen."

{mospagebreak title=Na de Kristallnacht van 9 november 1938&heading=Inl}

Na de Kristallnacht van 9 november 1938

Na de Kristallnacht van 9 op 10 november 1938 komt opnieuw een grote golf Joodse asielzoekers opgang en trokken er nog eens 30.000 de Duits-Belgische grens over, in de hoop een toevluchtsoord te vinden, wat vaak moeilijk, zonet onmogelijk zou blijken te zijn. De kandidaat-emigranten en 'economische asielzoekers' van toen kregen in Duitsland na de Kristallnacht een gepeperde rekening voorgelegd : zij moesten een 'vluchttaks' betalen.

Deze werd reeds voor de machtsgreep van Hitler ingevoerd (8 december 1931) en paste vanaf 1934 helemaal in de nationaal-socialistische ideologie : men wou geldelijk voordeel halen uit het massale vertrek van de joden. Vóór zij het grondgebied verlieten, moesten de emigranten, joden en niet-joden, een kwart van hun vermogen afstaan. Die maatregel bracht tussen 1933 en 1940 bijna 900.000.000 RM op en kan gezien worden als een onderdeel van de verduistering van joodse bezittingen ten voordele van het Reich.

Wanneer hij zijn 'plicht' had gedaan, mocht de vluchteling, die wellicht reeds geleden had onder de ontjoodsing van de Duitse economie (afzetting of ontslag; vrijwillige of gedwongen spoliatie van ondernemingen en participaties; vereffening; enz.) maar een heel klein deel van zijn bezittingen meenemen: wat geld en de allernoodzakelijkste goederen. Wat hij niet had kunnen meenemen zonder de wetgeving te overtreden, werd op termijn door het Derde Rijk geconfisqueerd.

Uit protest riep de Amerikaanse president Roosevelt zijn ambassadeur, Hugh Wilson, terug uit Berlijn, en geen enkele Amerikaanse ambassadeur werd nog tijdens Hitler Duitsland gezonden. Roosevelt verlengde meteen 12.000 tot 15.000 visa's aan Duitse en Oostenrijkse joodse vluchtelingen die reeds in de Verenigde Staten verbleven.

De relatieve openheid die de Belgische overheid aan de dag legde tegenover de vluchtelingen die tussen 1933 en 1940 het Reich ontvluchtten, evolueerde mee met de internationale gebeurtenissen. Vanaf 1938 gingen de deuren geleidelijk aan dicht, zodat de meeste vluchtelingen dan clandestien het land binnentrokken.

Op 17 mei 1939 was het andermaal een zwarte dag voor de joodse vluchtelingen afkomstig uit West-Europa. Op die dag publiceerden de Britten hun 'Witboek' over Palestina. Van die dag werd de immigratie naar Palestina -dat onder Brits bestuur stond- aan banden gelegd en werd beperkt tot 75.000 personen verspreid over een periode van vijf jaar(!) Net op het ogenblik dat vluchten uit Europa meer dan noodzakelijk was werd ook deze laatste mogelijkheid afgesneden.

Vanaf september 1939, bij het uitbreken van de oorlog, voerden de Belgische overheden een versterkte politiebewaking in die de vluchtelingen strenger moest bewaken en de toegang tot het koninkrijk beperken. Het Belgische vluchtelingenbeleid was aan de vooravond van WOII een vis noch vlees en kan in een notendop als volgt worden samengevat: wie er in ondanks de fel opgedreven grensbewaking toch in slaagde om -al dan niet legaal- ons land binnen te raken werd 'getolereerd' en de facto niet meer uitgewezen, de rest werd tegengehouden en teruggedreven.

Als op 1 september 1939 Duitsland Polen aanvalt verklaren Engeland en Frankrijk de oorlog aan het Derde Rijk. De Verenigde Staten

echter blijven op dat ogenblik nog steeds vasthouden aan hun neutraliteit. Dat zal pas veranderen wanneer op 7 december 1941 de Amerikaanse basis in de Stille Oceaan, Pearl Harbor, wordt aangevallen en gebombardeerd door Japan, de bondgenoot van Duitsland. Vier dagen later, 11 december 1941, verklaren Duitsland en Italië de oorlog aan de Verenigde Staten en worden de VS alsnog mee de Tweede Wereldoorlog ingezogen. Het zal hun stricte vreemdelingenbeleid omtrent Joodse asielzoekers echter maar weinig beïnvloeden zoals later zal blijken.

{mospagebreak title=10 mei 1940&heading=Inl}

10 mei 1940

Wanneer op 10 mei Duitsland stormenderhand Nederland, België en Frankrijk bezetten, zitten al de voordien naar het vrije Westen -en dus ook in België- gevluchte Joden hopeloos in de val. België hanteerde tot aan de inval nog steeds de politiek van de harde hand, nog in de hand gewerkt door de psychose van de vijfde colonne, en bereikte een hoogtepunt in maart 1940.

Op initiatief van de Minister van Justitie Paul Emile Janson werd een Coördinatiecomité opgericht waarin de hoogste gerechtelijke autoriteiten zetelden. Midden april gaf het Comité de bevoegde instanties de opdracht om lijsten op te stellen van de Belgische en buitenlandse onderdanen die, wegens hun nationaliteit, politieke of filosofische overtuiging, verdacht werden subversieve betrekkingen met de vijand te onderhouden. Als het land zou worden aangevallen, dienden die personen onmiddellijk gearresteerd te worden wat ook geschiedde op 10 mei 1940, wanneer de nazi's ons land binnenvallen.

Ongeveer 10.000 personen waarvan ongeveer 5.000 Duits-joodse en Oost-joodse vluchtelingen waren, werden op bevel van de Belgische regering preventief opgepakt.

Als gevolg van het steeds verder oprukken van het Duitse leger, werden de gevangenen in onmenselijke omstandigheden naar het zuidwesten van Frankrijk gebracht en daar in kampen opgesloten (Gurs, Saint-Cyprien, Les Milles, Le Vernet, Argelès, enz.) Wanneer het Duitse Militair Bestuur zijn bezettingsadministratie in België ontplooidde, verbleef het grootste deel van de joden die uit het Groot-Duitse Rijk afkomstig waren, niet meer in het bezette België.

Onderweg werden zij ingehaald door het Franse rondschrijven van de Franse regering van 15 mei 1940 die hun opsluiting toeliet. De door de Belgische staat opgepakte joden zaten in de val van het Franse gevangenisstelsel en zouden vanaf 1942 de rangen van de gedeporteerden uit Drancy aanvullen. In 1942 werden zij vanuit Drancy op deportatie geplaatst en in beestenwagens naar KZ Auschwitz-Birkenau afgevoerd. Van de 5.000 joden zullen er nauwelijks 289 levend terugkeren. De eveneens opgepakte Rexisten, VNV'rs, Volksverweerders, Nationaal Legionairs enz. konden daarentegen rustig hun koffers pakken en terug naar België vertrekken waar zij hun illustere collaboratie aanvatten...

Volgens de eerste Duitse verordening van 28 oktober 1940 die het 'jodenstatuut' in bezet België invoerde, bepaalde de criteria voor de verplichte inschrijving van de joden in de zgn 'jodenregisters'. Op basis daarvan werden in totaal 55.671 personen geteld. Opvallend is daarbij het kleine aantal joden van Belgische nationaliteit: slechts 3.660 joden (6,6%) hadden de Belgische nationaliteit en 51.991 joden (93,4%) waren aldus vreemdelingen.

Tot eind augustus 1940 hebben de nazi's ernstig overwogen om de joden in een aparte staat onder te brengen. En nog een jaar langer tot eind 1941 zouden zij de oplossing (Endlösung) van de jodenkwestie (Judenfrage) kaderen in een grootscheeps plan van evacuatie en emigratie ergens buiten het Groot-Duitse Rijk. Pas half september 1941 zien de nazi's definitief af van dit hervestigingplan en werd overgegaan worden tot de definitieve uitroeiing van de Europese Joden. Het emigratieplan naar Madagascar werd als mogelijke optie een korte periode ernstig genomen door de nazi's, en het was niet eens een origineel idee, want voordien werden er reeds dergelijke oplossingen geformuleerd. Lees ook op Verzet.org Het Madagaskar Plan

In het najaar van 1940, wanneer de eerste anti-joodse maatregelen werden uitgevaardigd, waren er inderdaad maar weinig Duitse joden in België overgebleven. Die eerste bepalingen m.b.t. de identificatie van goederen en personen, maakten geen enkel verschil in de behandeling van de joden volgens hun geografische herkomst. Dat was pas het geval met de verordening van 22 april 1942, die uitsluitend betrekking had op joden van Duitse origine die in het buitenland verbleven. Aanvankelijk werden alleen

niet-Belgische Joden geïsoleerd door de nazi's, maar ook dat zal korte tijd later veranderen. Krachtens deze eerste verordening konden de joodse bezittingen, van welke aard ook, ten voordele van het Derde Rijk in beslag worden genomen. Er zullen nog 27 anti-joodse verordeningen in België volgen...

Lees verder in [Wat we /niet/ deden toen de joden stierven. \[2\] De Sint Louis](#)

Lees verder in [Wat we /niet/ deden toen de joden stierven. \[3\] Onheilsberichten](#)

{mospagebreak title=Bronnen&heading=berv}

Bronnen uit de literatuur

- Ongewenste gasten - Joodse vluchtelingen en migranten in de dertiger jaren (Frank Caestecker)
- Vluchtelingenbeleid in de naoorlogse periode (Frank Caestecker)
- Terwijl de zes miljoen stierven (Arthur D. Morse)
- Het gruwelijke geheim - De waarheid over Hitlers "Endlösung" verdrongen (W. Laqueur)
- Abandonment of the Jews - America and the Holocaust 1941-1945; David S. Wyman; Pantheon Books New York; 1984; 445 bladzijden; ISBN 0 394 42813 7
- The Myth of Rescue. Why the democracies could not have saved more Jews from the Nazi's; William D. Rubinstein; Routledge London and New York; 1997; 267 bladzijden; ISBN 0 415 12455 7
- The World Must Know: The History of the Holocaust as Told in United States Holocaust Memorial Museum; Michael Berenbaum; The Johns Hopkins University Press; 2005; 260 bladzijden; ISBN 0 8018 8358 X

Internet bronnen en verwijzingen

- Refuzniks

- • Rudi Van Doorslaer: L'Allemagne nazie, la police Belge et l'anticommunisme en Belgique (1936-1944)
- • Studiecommissie Joodse goederen
- • Studiecommissie joodse goederen Deel 2: De Oorlogsperiode
- • Commissie schadeloosstelling leden van de Joodse Gemeenschap
- • Amerika.nl
- • Holocaust-Referenz. Argumente gegen Auschwitzleugner
- • NS-Archiv. Dokumente zum Nationalsozialismus
- • La Mémoire Ardente chapitre 4 : DRANCY par Alain Kahn
- • Refugees in World War II
- • Refugee Crisis of 1938 by Suzanne Stone
- • The Evian Conference
- • The Evian Conference - Hitler's Green Light for Genocide
- • Holocaust: Jewish Refugees in Switzerland during World War II
- • GERMAN JEWISH REFUGEES, 1933-1939